

Sondy do nitra internetu 178

Hacker – I do it my way

Hacking je činnost, kterou se zabývá tzv. **hacker**. Výraz „hacker“ má většinou co do činění s technickou zručností, znalostí počítačových systémů a programování, hacker s potěšením řeší problémy a překonává určité limity i zvyklosti. Radost mu přináší vědomí, že má detailní znalosti vnitřních pochodů systému, počítačů a počítačových sítí. Je to téměř vždy talentovaný programátor, který velmi rychle řeší i obtížné problémy, často nevhodným a nekonvenčním způsobem.

Původní definice výrazu hacker opravdu oplývá samými klady, téměř jakoby opsané ze vzorového inzerátu rubriky pracovních příležitostí. Hackeři jsou počítačová specialisté či programátoři s detailními znalostmi fungování systému, dokážou ho výborně používat, ale především si ho i upravit podle svých potřeb. V současné době se však v médiích tento termín začal mylně používat pro počítačové piráty a narušitele počítačových sítí, kteří se správně označují termínem **cracker**. Základní rozdíl je zřejmý: hackeři věci vytvářejí, crackeři je nabourávají. Dnes jsou bohužel často oba pojmy nesprávně zaměňovány. Jako pojem blízký původnímu významu se používají také termíny **geek**, **guru** nebo **nerd**.

Označení „hacker“ současně znamená členství v globální komunitě, která má i svůj vlastní etický kodex. Hackeři se oprávněně považují za počítačovou elitu, což je zcela založeno na jejich mimořádných schopnostech. Je to komunita síťových kouzelníků, která tu existuje celá desetiletí, již od prvních minipočítačů a ještě dříve od experimentů s předchůdcem internetu, sítí ARPAnet.

I tak už má hackerská etika v současné době dvě strany mince. Přístup do systému bez jakéhokoliv poškození, či zneužití je sice všeobecně tolerován, ale v okamžiku, kdy hackeři proniknou do počítačového systému, se rozdělují podle svého dalšího chování na tři základní skupiny: **blackhat**, **greyhat**, **whitehat**.

Blackhat - hackeři, kteří se nabourávají do systému se špatným úmyslem (většinou za účelem obohacení či jiného zneužití dat).

Greyhat - hacker, který pronikne do systému, ale data nijak nezneužije a například informuje administrátora o uskutečněném průniku bezpečnostní skupinou.

Whitehat – „hodný“ hacker téměř z digitální pohádky, který se nabourá do systému, opraví bezpečnostní díru a zase zmizí. Nebo se do systému ani nepokouší dostat a upozorní na chybu v systému administrátora. Někdy také bývá označován jako **Ethical Hacker**.

Závěrem pro dokreslení už jen výňatek z dokumentu napsaného 8. ledna 1986, známého jako Hackerův manifest (autor: The Mentor): „A pak se to stalo. Otevřely se dveře do světa. Elektronický signál se řítí telefonní linkou jako heroin žilou narkomana, nachází úkryt před ubíjející každodenností. Nachází board. To je to místo... sem patřím... Každého tu znám. I když jsem je v životě neviděl, nikdy jsem s nimi nemluvil a možná že už o nich nikdy neuslyším... Znáš vás všechny...“

Manifest ale obsahuje i celou řadu kontroverzních bodů. Přestože s Mentorovými názory spousta lidí nesouhlasí a považuje je za škodlivé, je tento manifest obecně uznáván hackery i crackery.

Za pravděpodobně mediálně nejslavnějšího hackera je považován Kevin Mitnick, který měl v USA soudně zakázáno se být jen ke klávesnici počítače přiblížit.

text Ing. Evžen Vaněk, EVANEK Web Design Studio, evanek@evanek.cz

Projekt story

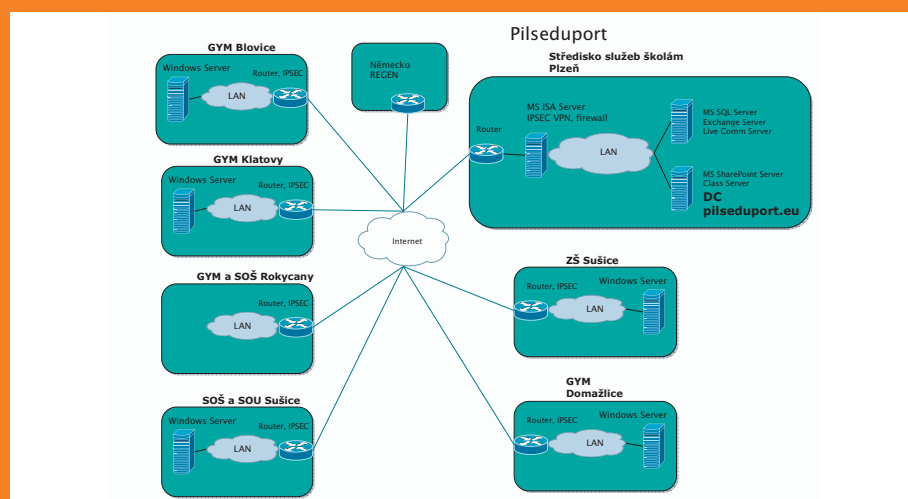
E-learning bez hranic

V roce 2005 se hejtmani Plzeňského kraje a kraje Regen dohodli na přípravě projektu pro vybrané školy na obou stranách Šumavy, s úmyslem zažádat o jeho financování z fondů Interreg III A. Projekt E-learning bez hranic proběhl pak ve dvou etapách, zrcadlově řešených v Plzni i v Regenu. První etapa zahrnovala zajištění centrálního serveru a doprovodného technického a softwarového zázemí v celkové hodnotě čtyř miliónů korun. Druhá etapa s rozpočtem 5,6 miliónů korun představovala dovybavení šesti škol a zajištění potřebného programového

vybavení pro komunikaci mezi partnerskými školami a pro školský informační systém Škola on-line. Šest českých škol a pět německých (gymnázia Klatovy a Domažlice byla jedním společným partnerem pro střední školu v Regenu) měly rok a půl na to, aby v konečném důsledku vytvořily společný vzdělávací portál www.pilseduport.cz. Administraci mělo na starost účelové zařízení kraje Středisko služeb školám Plzeň, čímž školám odpadlo mnoho problémů. Bohužel u první etapy byla obdržena částka z důvodu změněných podmínek (po odečtení DPH) nižší a tak bylo zapotřebí šetřit na investicích do vybavení počítačových učeben škol, například úpravou počtu přístupových licencí či centrálních počítačů. Po dodání techniky do

škol byl projekt v říjnu 2006 za účasti médií zahájen a mohly začít společné česko-německé schůzky zaměřené na osnovu a vlastní tvorbu e-learningových kurzů v rámci družebních dvojic škol. Ověření mělo sice trvat o pár měsíců déle, ale nakonec všechny školy, i z německé strany, potvrdily, že projekt funguje. Nepodařilo se trvale využívat video on-line spojení, překvapivě kvůli malé kapacitě internetového připojení německých škol, ale programové prostředky jsou funkční. Na školách jsou počítačové učebny samozřejmě v plném vytížení. Poučení pedagogové používají e-learningové programy, zakoupené nad rámec vlastních společných, ve výuce u některých předmětů (biologie, fyzika, matematika). Při přípravě obdobného projektu by bylo dobré některé věci pozměnit. Například se ukázalo, že snaha kraje o sjednocení informačního systému na školách by měla být samostatným projektem. Je třeba také počítat s tím, že školy zvyklé na jiné informační programy se těžko přesvědčují. Dále se nesmí zapomenout na motivaci tvůrců školských projektů. Na zřeteli je nutné mít i to, že družební návštěvy něco stojí a hlavně se obtížně prokazují následným kontrolám z finančního úřadu. Třeba v Bavorsku více věří podpisu řešitele a garanta. Součástí projektu musí být i zavedení fondu na udržitelnost. U škol nejde o vytvoření pracovních prostředků, které potom dál jen vydělávají. Pět let je pak hodně dlouhá doba (a u počítačů zvláště).

text Tomáš Vlášek

Výsledky internetových soutěží projektu Junior Internet

I letos mohli mladí lidé do osmnácti let přihlásit své webové stránky, internetové projekty, grafické práce a eseje o Internetu do některé ze čtyř internetových soutěží projektu Junior Internet. Organizátoři obdrželi rekordní počet přihlášek, který čítal celkem 379 prací, z toho 207 do kategorie JuniorWeb, 87 do soutěže JuniorText, 74 do JuniorDesignu a 11 do soutěže JuniorErb. Přihlášené práce ukazují, že mladí lidé na českém Internetu vytvářejí projekty na opravdu profesionální úrovni. Porota,

Projekt Junior Internet, který je určen pro mladé tvůrce do 18 let, organizují sami mladí lidé (sdružení v neziskové organizaci Together Czech Republic) za podpory BMI sdružení. Záštitu nad projektem převzal ministr školství, mládeže a tělovýchovy Ondřej Liška a děkan FHS UK, doc. PhDr. Ladislav Benyovszky, CSc. a záštitu nad soutěží JuniorErb předseda Senátu Parlamentu ČR Přemysl Sobotka a Asociace krajů ČR. Junior Internet probíhá v rámci kampaně Evropa mladýma očima.

složená z organizátorů, bývalých vítězů a nezávislých odborníků, vyhodnotila přihlášené práce (seznam porotců je k dispozici na www.juniorinternet.cz/porota.php) a určila vítěze v kategoriích do 15 let a od 15 do 18 let. V kategorii JuniorErb (soutěži webových stránek pro města, obce, regiony, turistická místa či veřejnou správu) ocenění získali čtrnáctiletý Martin Klos a sedmnáctiletý Matěj Brýdl.

Martin Klos je žákem deváté třídy na základní škole v Kopřivnici. Martin minulý rok dokončil film o Tatě a začal se více zajímat o dění ve svém městě, což podnítilo vznik stránek www.koprivnice.unas.cz. Cílem bylo každý den informovat občany o novinkách ve městě Kopřivnici. Za úspěch považuje především kladné ohlasy občanů a stabilní návštěvnost okolo osmdesáti lidí. Na webu vysílá i TV Alšova a jsou zde k dispozici také fotografie z proměn města Kopřivnice, kulturní a spor-

Zleva Libor Kálmán ze společnosti HyperInzerce.cz, Martin Klos a Matěj Brýdl.

tovní info a aktuální informace. Martin dále spolupracuje s kopřivnickými dobrovolnými hasiči a do budoucna plánuje rozšířit nabízené informace a přesun na novou doménu.

Matěj Brýdl je studentem všeobecného gymnázia v Lanškrouně. Do soutěže se přihlásil s projektem www.lanskrounsko.cz

jako neoficiální prezentace regionu Lanškrounsko. Matěj své internetové stránky v roce 2007 převzal od svého otce, následně přepracoval, modernizoval a zprostředkoval překlad do tří jazyků. Po dvou letech provozu se mu podařilo zvýšit denní návštěvnost z padesáti na tři sta lidí. Více než polovina návštěvníků přichází z regionu Lanškrounsko, zbylých 45 procent připadá na ostatní místa republiky. Na stránce do sekce Zpravodaj v současné době přispívá

i několik redaktorů, kteří píšou o aktuálních tématech ve městě a okolí. Do budoucna by chtěl Matěj především zpřístupnit web zrakově postiženým uživatelům, a to ve spolupráci s TyfloCentrem Brno. Dále by chtěl zapojit více mladých lidí do dění v regionu a v neposlední řadě také zviditelnit Lanškrounsko pro turisty.

Přehled vítězů dalších kategorií naleznete na www.juniorinternet.cz/media.php?show=36
text - juniorinternet.cz
foto - Jan Cibulka